Apstiprināti
LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes
Domes sēdē 2016. gada 16. martā, protokola Nr. _____

Latvijas Lauksaimniecības universitāte

Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultāte

METODISKIE NORĀDĪJUMI MAĢISTRA DARBU IZSTRĀDĀŠANAI UN AIZSTĀVĒŠANAI

Mācību palīglīdzeklis LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas

Sabiedrības pārvalde

studentiem

Sociālo un humanitāro zinātņu institūta

docente Dr.sc.soc., ***Jolanta Millere***

docente Dr oec., ***Kitija Kirila***

Jelgava 2015

SATURS

1. VISPĀRĒJĀ KONCEPCIJA 3
2. MAĢISTRA DARBA IZSTRĀDĀŠANA UN VADĪŠANA 4
2.1. Maģistra darba temata izvēle 4
2.2. Maģistra darba temata apstiprināšana 4
2.3. Maģistra darba vadītāja funkcijas 4
2.4. Maģistra darba vispārējā uzbūve un struktūra 5
2.4.1. Titullapa 5
2.4.2. Anotācijas 6
2.4.3. Saturs 6
2.4.4. Ievads 7
2.4.5. Maģistra darba pamatdaļa 7
2.4.6. Secinājumi un priekšlikumi 9
2.4.7. Izmantotā literatūra 10
2.4.8. Pielikumi 10
3. MAĢISTRA DARBA NOFORMĒJUMS 10
3.1. Vispārīgās prasības 11
3.2. Teksta noformēšana 11
3.3. Tabulu noformēšana 12
3.4. Attēlu noformēšana 14
3.5. Formulu noformēšana 17
3.6. Atsauču veidošana 18
3.7. Izmantotās literatūras saraksta veidošana 21
4. MAĢISTRA DARBA PRIEKŠAIZSTĀVĒŠANA, IESNIEGŠANA UN AIZSTĀVĒŠANA 24
4.1. Maģistra darba priekšaizstāvēšana 24
4.2. Maģistra darbs iesniegšana .....**Error! Bookmark not defined.**
4.3. Maģistra darba recenzenta statuss, pienākums un atbildība 25
4.4. Maģistra darba aizstāvēšana 25
PIELIKUMI 288

1. VISPĀRĒJĀ KONCEPCIJA

Metodisko norādījumu mērķis ir iepazīstināt LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes profesionālās izglītības maģistra studiju programmas „Sabiedrības pārvaldes" (turpmāk tekstā SP) studentus ar izvirzītajām prasībām maģistra darbiem, to izstrādāšanas, noformēšanas, priekšaizstāvēšanas un aizstāvēšanas kārtību. Metodiskie norādījumi izstrādāti, ievērojot LLU Studiju nolikumā (LLU Senāta 12.06.2013. lēmums Nr. 8-17) un LLU „Nolikumā par studiju noslēguma pārbaudījumiem" (LLU Senāta 09.04.2014. lēmums Nr. 8-65) ietvertās prasības maģistra darbiem.

Maģistra darbs ir studējošā veikts pētījums, kas apliecina teorētisko zināšanu, metodisko un organizatorisko prasmju apguvi sabiedrības pārvaldes nozarē studiju programmas noteiktā apjomā un rezultējas pētījumā ar novitātes vai praktiskā lietojuma elementiem, patstāvīgi formulētiem secinājumiem. Darba izstrādē pielieto atbilstošas pētnieciskās metodes, tas satur šo metožu aprakstu, savākto un apkopoto datu analīzi, secinājumus un priekšlikumus.

Maģistra darba izstrādē definētie sasniedzamie studiju rezultāti:

zināšanas – padziļinātas, strukturētas un analītiskas zināšanas sabiedrības pārvaldes jomā, kā arī par pētījuma organizēšanu un praktisku realizāciju sabiedrības pārvaldes un ar to saistīto sociālo procesu izpētē;

prasmes – apkopot, sistematizēt, kritiski izvērtēt literatūras avotus, izvēlēties un izmantot atbilstošas sabiedrības pārvaldi skaidrojošās teorijas un zinātniskā darba metodes, analīzes, sintēzes un problēmrisināšanas prasmes, spēja izstrādāt pamatotus secinājumus un reālus priekšlikumus identificēto problēmu risināšanai, pētījuma rezultātu aprobācijas spējas;

kompetences – profesionālo, sistemātisko, analītisko un instrumentālo kompetenču kopums, kas rezultējas kā spēja sniegt reālu radošu un inovatīvu pienesumu sociālu procesu un parādību analīzē sabiedrības pārvaldes jomā, integrēt dažādu sociālo zinātņu zināšanas, spēja argumentēti un pārliecinoši prezentēt pētījuma rezultātus, akcentēt to ietekmi uz ilgtspējas sabiedrības attīstību.

Maģistra darba oriģinalitāti apliecina autora **Galvojums** (paraugs 4. pielikumā).

Labākos maģistra darbus Valsts pārbaudījuma komisija (turpmāk tekstā VPK) var izvirzīt atbilstošiem pētniecisko darbu konkursiem, ieteikt publicēšanai un praktiskajai izmantošanai – ieinteresētajām pusēm.

Maģistra darba eksemplārs (drukātā un elektroniskā formā) pēc aizstāvēšanas kopā ar recenziju glabājas LLU ESAF Ekonomiskās informācijas kabinetā. Darba obligātais glabāšanas laiks ir 10 gadi. Apelācijas kārtību regulē LLU Studiju nolikums.

2. MAĢISTRA DARBA IZSTRĀDĀŠANA UN VADĪŠANA

2.1. Maģistra darba temata izvēle

Maģistra darbu tematu students var izvēlēties atkarībā no savām zinātniskajām un profesionālajām interesēm, teorētiskās sagatavotības līmeņa un darbam nepieciešamās informācijas pieejamības, to saskaņojot ar zinātnisko vadītāju, kuru nozīmē Sociālo un humanitāro zinātņu institūta (turpmāk tekstā SOHU) direktors. Darba tematam ir jāatbilst studiju programmas saturiskajam ietvaram, fokusējoties uz šādiem izpētes virzieniem: organizāciju un sabiedrības pārvalde vai ar sabiedrības pārvaldi saistīti sabiedrībā aktuāli procesi Latvijas reģionos un to lauku teritorijā. Izvēloties maģistra darba tematu, studentam būtu saistoši turpināt pētījumu par to problēmu loku, kas analizēts iepriekšējos pētnieciskos darbos, piemēram, bakalaura darbos, referātos, studiju projektos u.tml., tādējādi paplašinot vai padziļinot problēmas izpēti.

Gadījumā, ja studenta izvēlētais temats nav aktuāls vai darba izpildē var rasties sarežģījumi, izvēlēto tematu institūta direktors var neapstiprināt un, savstarpēji vienojoties ar vadītāju, students var izvēlēties citu tematu.

2.2. Maģistra darba temata apstiprināšana

Maģistra darba uzdevums tiek noformēts **četros eksemplāros datorsalikumā uz izstrādātās sagataves**, kas atrodama LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes mājas lapā sadaļā „Metodiskie materiāli" (*http://www.esaf.llu.lv/metodiskie-materiali*) un pēc saskaņošanas ar maģistra darba vadītāju iesniegts apstiprināšanai SOHU. Maģistra darba uzdevumu pilna un nepilna laika studentiem apstiprina 1. semestrī.

Pēc apstiprināšanas vienu maģistra darba uzdevuma eksemplāru students iesniedz fakultātes dekanātā, otru – SOHU, trešo – maģistra darba vadītājam, ceturto – patur pats sev.

Maģistra darba vadītāju un tematu fakultātes dekanāta noteiktajos termiņos apstiprina ar dekānes rīkojumu. Maģistra darba **temata maiņa vai precizēšana,** iepriekš to saskaņojot ar maģistra darba vadītāju, pieļaujama tikai līdz maģistra darba priekšaizstāvēšanai.

2.3. Darba vadītāja funkcijas

Maģistra darbu drīkst vadīt mācībspēks ar doktora vai izņēmuma gadījumā – ar maģistra grādu attiecīgajā zinātņu nozarē. Darba vadītāja pienākumos ietilpst studentu konsultēšana ar pētījuma veikšanu saistītos jautājumos:

- darba plāna sastādīšanā;
- pētījuma struktūras un programmatiskās daļas veidošanā;
- literatūras un citu informācijas avotu izvēlē;
- pētniecības metožu izvēlē.

Darba vadītāja pienākums ir izskatīt atsevišķas darba daļas un visu darbu kopumā un norādīt uz nepieciešamajām izmaiņām un papildinājumiem, tomēr vadītājs nedrīkst tieši ietekmēt pētījuma saturu, formu un aizstāvēšanu tādā mērā, kas traucē objektīvi izvērtēt paša studenta zināšanas, prasmes un ieguldījumu pētījumā. Ja students kopā ar darba vadītāju uzskata, ka darba izstrādē nepieciešams piesaistīt *konsultantu,* to var pieaicināt. Konsultants tiek fiksēts un parakstās uz darba titullapas.

Darba vadītājs nedrīkst pielaist aizstāvēšanai darbu, kurā ir sastopama citu autoru darbu kompilācija, automātiska pārrakstīšana no iepriekš publicētiem darbiem (kaut arī

tiek lietotas atsauces uz tiem) vai kuros ir manāmas plaģiātisma iezīmes. Ja darba vadītājs uzskata, ka studenta veiktais pētījums pēc satura un formas atbilst fakultātes izvirzītajām metodiskajām prasībām, tad viņš paraksta darbu un tas var tikt iesniegts profilējošā institūtā un pielaists aizstāvēšanai.

2.4. Maģistra darba vispārējā uzbūve un struktūra

Maģistra darbam ir šāda **struktūra**:

- titullapa;
- anotācija latviešu valodā;
- divas anotācijas svešvalodās (angļu (Abstract), vācu vai krievu valodā);
- saturs;
- tabulu saraksts ar numerāciju, nosaukumiem un lappušu norādēm (paraugs 7.pielikumā);
- attēlu (grafisko attēlu, shēmu, zīmējumu, foto attēlu) saraksts ar numerāciju, nosaukumiem un lappušu norādēm (paraugs 8.pielikumā);
- darbā lietoto saīsinājumu, simbolu (akronīmu, abreviatūru) skaidrojumi – alfabēta secībā;
- ievads;
- darba pamatdaļa, iedalīta nodaļās un apakšnodaļās;
- secinājumi;
- priekšlikumi (ja ir nepieciešami un loģiski izriet no maģistra darba specifikas);
- izmantotās literatūras un avotu saraksts – alfabēta secībā;
- darba autora galvojums (paraugs 4. pielikumā);
- pielikumi;
- VPK lēmums (paraugs 5. pielikumā).

Maģistra darba **pamatdaļas apjoms** datorsalikumā (**bez** anotācijām, satura, tabulu un attēlu sarakstiem, saīsinājumu un simbolu skaidrojumiem, izmantotās literatūras saraksta un pielikumiem) ir **80** – **100 lpp.** Rekomendējamā maģistra darba **struktūra** ir šāda (procentos no kopējā darba apjoma):

- ievads 3-5%,
- darba pamatdaļa 90-94%,
- secinājumi un priekšlikumi 3-5%.

2.4.1. Titullapa

Titullapa ir darba pirmā lappuse. Tā atspoguļo augstskolas nosaukumu, autora vārdu un uzvārdu, darba tematu, darba vadītāja un profilējošā institūta direktora vārdu un uzvārdu, zinātnisko vai akadēmisko grādu un akadēmisko amatu, darba izpildes vietu un laiku (skat. 1. pielikumu).

Latvijā tiek lietoti zinātnisko un akadēmisko grādu nosaukumu saīsinājumi latīņu valodā, papildinot to ar saīsinātu zinātnes nozares apzīmējumu. Doktora un maģistra grāda apzīmēšanai tiek lietots saīsinājums *Dr.* vai *Mg.*, piemēram, *Dr.sc.soc, Dr.oec., Dr.paed., Dr.phil, Dr.hist., Mg.sc.soc., Mg.paed.* Apzīmējumi ir jālieto kursīvā (*Italic*).

Vadītāja akadēmisko amatu saīsina:

- profesors (-e) – prof.;
- asociētais profesors (-e) – asoc.prof.;
- docents (-e) – doc.;
- lektors (-e) – lekt.,
- asistents (-e) – asist.

2.4.2. Anotācijas

Anotācija ir darba īss kopsavilkums, kas pārskata veidā atspoguļo darba mērķi un uzdevumus, pētījuma jautājumus un/vai hipotēzi, pētījuma metodes, koncentrēti raksturo būtiskāko nodaļu saturā, galvenos maģistra darbā iegūtos rezultātus un secinājumus. Anotācija ir arī kā maģistra darba vizītkarte, tādēļ ir būtiski pievērst uzmanību gan tās saturam, gan valodai. Ļoti svarīgi, lai anotācijas būtu precīzi un korekti pārtulkotas svešvalodās. Anotācijas garums **nepārsniedz divas lappuses.**

Anotācijā jānorāda:

- darba autors un darba nosaukums;
- darba kopējais lappušu, tabulu, attēlu, izmantoto literatūras avotu, tai skaitā svešvalodā, un pielikumu skaits;
- darba mērķis un darba uzdevumi;
- pētnieciskie jautājumi un/vai hipotēze;
- pētījumā pielietotās metodes;
- darba struktūra un īss nodaļu saturs;
- autora devums pētāmās problēmas izvērtējumā un risināšanā (novitāte);
- būtiskākie pētījuma rezultāti un secinājumi.

Anotācijai ir jābūt uzrakstītai tā, lai to varētu izmantot atsevišķi no pārējā darba. Anotācijas izklāstā teikumus pieņemts sākt ar vārdiem *darbā izstrādāts, izpētīts, noskaidrots, secināts* utt.

Maģistra darbam **nepieciešamas trīs anotācijas**: latviešu, angļu un vēl vienā svešvalodā (vācu vai krievu valodā). Anotācijas atbilstību saturam un nosaukumam *jāvērtē darba vadītājam un recenzentam kā svarīgu elementu kopējā vērtējumā.*

Anotāciju lappuses **nenumurē, bet ieskaita** darba kopējā lappušu skaitā.

2.4.3. Saturs

Saturā norāda visas darba sastāvdaļas līdz pielikumiem (skat. 2. pielikumu). Saturā un tekstā nodaļu un apakšnodaļu virsrakstu formulējumiem jābūt vienādiem.

Titullapas un Satura lappuses **nenumurē, bet ietver** darba kopējo lappušu skaitā. Lappušu numerāciju uzsāk ar nākamo lappusi aiz Satura. Lai to varētu izdarīt, ir jāizmanto Sekciju laušanas komanda (*Section break*).

Ieteicams satura rādītāju veidot, izmantojot automātiskās satura veidošanas komandas.

Automātiskā satura rādītāja veidošana

1. solis. Atbilstoši metodiskajiem norādījumiem vai nepieciešamajiem standartiem (piem., fonts, burtu lielums) nodefinējiet virsraksta (*Heading 1*) stilu jeb noformējumu. *Home* > *Styles* [labā peles poga uz virsraksta] > *Modify*

2. solis. Tāpat jārīkojas ar apakšvirsrakstu noformējumiem (*Heading 2, Heading 3* utt.). Ja tiem nav jāparādās satura rādītājā, šo soli var izlaist.

3. solis. Jaunā dokumentā, sākot katru nākamo nodaļu, virsrakstu nodefinējiet attiecīgi tā līmenim – *Heading 1* vai kā nākamo apakšvirsrakstu. To paveic ievietojot kursoru virsrakstā vai labāk iezīmējot tā tekstu un noklikšķinot uz *Home* > *Styles* > [*Heading 1* vai *Heading 2* utt.]
Esošā dokumentā jārīkojas līdzīgi, pārskatot visu tekstu un atrodot virsrakstus, nodefinējot tiem vajadzīgo noformējumu.

4. solis. Ielieciet kursoru lapā, kurā atradīsies satura rādītājs un dodieties uz *References* > *Table of Contents*.
Šeit ir iespēja izvēlēties jau izveidotas satura rādītāja sagataves ar vienu klikšķi (nospiežot *automatic tabele 1* vai *automatic table 2*).

5. solis. Katru reizi, kad vēlaties atjaunot virsrakstus un lappuses satura rādītājā, ielieciet tajā kursoru un spiediet *F9*. Attiecīgi būs divas iespējas – atjaunot esošajiem virsrakstiem lappušu numurus (*Update page numbers only*) vai atjaunot gan visus klāt pievienotos/noņemtos/labotos virsrakstus, gan to lappušu numurus (*Update entire table*). Šo darbību (satura rādītāja atjaunošanu) ļoti ieteicams veikt pirms darba nosūtīšanas citai personai, drukāšanas vai vienkārši darba pabeigšanas.

!!! Ja jaunizveidotajā satura rādītājā bez definētajiem virsrakstiem ir **pamatteksta daļas vai teksts, kam saturā nav jābūt**, tad tam tekstā (ne satura rādītājā) ir jānoņem definējums *Heading 1, Heading 2* vai *Heading* 3, lietojot *Clear formating* vai *Normal* (noformē attiecīgi metodiskajiem norādījumiem). Kad definējums ir noņemts, ir jāatjauno satura rādītājs (skatīt 5. soli).

2.4.4. Ievads

Ievada būtība ir ieinteresēt potenciālo lasītāju, sniedzot izpratni par maģistra darba saturu un iegūstamo rezultātu. Ievadā var īsi aprakstīt to, kā izvēlēto tematu un ar to saistītās problēmas un aktualitātes ir pētījuši citi autori un cik plašā apjomā; kādā periodā un kādā virzienā autors ir veicis savus pētījumus.

Ievadā ir jānorāda:

- problēmsituācijas raksturojums un temata aktualitātes pamatojums;
- pētāmā problēma, kā arī tās zinātniskais nozīmīgums;
- temata norobežojums (ja tāds nepieciešams);
- neliels ieskats, cik plaši aplūkojamā problēma pētīta vispār (Latvijā, pasaulē);
- pētījuma novitāte (kāds būs autora devums problēmas izpētē konkrētā maģistra darba ietvaros);
- maģistra darba programmatiskās daļas elementi:
    - darba mērķis,
    - mērķa sasniegšanai veicamie uzdevumi,
    - pētījuma objekts un pētījuma priekšmets,
    - izvirzītā hipotēze (ja tāda ir) un/vai pētnieciskie jautājumi;
- darbā izmantotā metodoloģija (pētnieciskā pieeja, datu iegūšanas un analīzes metodes);
- maģistra darba teorētiskā un praktiskā nozīme;
- darba teorētiskā bāze (izmantotās literatūras īss apraksts);
- rezultātu prezentēšana zinātniskajās un/ vai praktiskajās konferencēs.

Pētījuma aktualitātes un problēmas formulējums ir jebkura pētījuma sākuma pozīcija. Pētījuma problēmas un aktualitātes pamatojumam ir jābūt balstītam uz jaunākajām praktiskajām un teorētiskajām atziņām. *Pētījuma problēma* ir situācija, kas tiek apzināta, kā sarežģīts teorētisks vai praktisks jautājums vai uzdevums, ko nepieciešams izpētīt. Problēma ir kaut kāda pretruna situācijā, kas pētāma un risināma, izmantojot atbilstošu teoriju.

Pētījuma problēmas noteikšana ir saistīta ar pētījuma objekta un priekšmeta izvēli. Pētījuma objekts un priekšmets ir tie, kas reāli satur pētījuma problēmu jeb pretrunu, kuras risinājums ir jārod pētniecības procesā. *Pētījuma objekts* ir tā realitātes daļa, kuras ietvaros atrodas pētāmais priekšmets. Sociālajās un humanitārajās zinātnēs pētījuma objekts tiek definēts kā ikviens konkrēti formulēts izpētes objekts, kas var būt process vai parādība, kura izraisa problēmsituāciju un kuru izvēlas pētījumam, kā arī atsevišķs cilvēks, grupa un organizācija. *Pētījuma priekšmets* ir analīzei un teorētiskās koncepcijas radīšanai izvēlētais kāds objekta aspekts. Tas ir šauri definēts atsevišķo

elementu savstarpējo attiecību loks, kas iekļaujas pētījuma objekta robežās: pētāmā pazīme vai pazīmes. Ja darbā nav iespējams pietiekami dziļi vai plaši izpētīt visus ar problēmu saistītos jautājumus, tad, izvirzot pētījuma objektu un priekšmetu, tiek noteikts *temata norobežojums.*

Pamatojoties uz temata aktualitāti, ir jāformulē *maģistra darba mērķis* - ideāls, domās prognozēts pētījuma rezultāts (ko ar pētījumu grib sasniegt - ko izpētīt? ko atklāt? ko izstrādāt?). Maģistra darbam ir viens mērķis un tā formulējumam ir jābūt pēc iespējas īsam un konkrētam.

Maģistra darba mērķa sasniegšanu atklāj veicamie *darba uzdevumi*. Uzdevumi ir noteiktas metodiskas darbības, kuras ir pakārtotas mērķim un atspoguļo tā sasniegšanas gaitu. Šie uzdevumi atspoguļo maģistra darba saturu (nereti katram uzdevumam ir veltīta viena maģistra darba nodaļa).

Pētījumu *metodes* ir instrumenti, ar kuru palīdzību tiek īstenoti maģistra darba uzdevumi. Maģistra darba izstrādē jānorāda pētniecības pieeja (kvantitatīva, kvalitatīva vai kombinēta) un informācijas iegūšanas un datu analīzes metodes. Kvantitatīvā pieeja pārbauda hipotēzi, kvalitatīvā – hipotēzi rada.

Hipotēze ir pierādāms pieņēmums par kādas likumības vai sakarības pastāvēšanu zinātniskā teorijā (atklāj varbūtību par pētāmās parādības cēloņiem un likumsakarībām). Ja teorijā vai iepriekš gūtajos pētījumos konkrētā pētījuma idejai netiek iegūts apstiprinājums, tad hipotēzes vietā izvirza *pētniecisko jautājumu*.

Par maģistra darba *informācijas avotiem* kalpo fundamentāli zinātniski pētījumi, kā arī publikācijas starptautiski citējamos rakstu krājumos, sabiedrības pārvaldes nozares teorētiķu oriģināldarbi, monogrāfijas, nozares enciklopēdijas un skaidrojošās vārdnīcas, zinātniskā literatūra. Pētījumā var izmantot arī Latvijas un citu valstu likumus, valdības lēmumus, plānošanas dokumentus, valsts statistikas datus, periodiskos izdevumus, uzņēmumu un organizāciju nepublicētos materiālus, pētnieka rokasgrāmatas, preses materiālus, iepriekš veiktus publicētus pētījumus, nepublicētus pētījumus un atskaites, interneta materiālus utt. Par pētījuma avotiem var būt arī autora iepriekš veiktie pētījumi (piemēram, bakalaura darbs, aptaujas).

2.4.5. Maģistra darba pamatdaļa

Maģistra darba pamatdaļā ietver ievadā izvirzītās problēmas **teorētisku** un **pētniecisku jeb empīrisku** risinājumu. Maģistra darba pamatdaļu nosacīti veido teorētiskā daļa un empīriskā daļa, kas sadalītas nodaļās. Apjoma ziņā lielas nodaļas lietderīgi sadalīt apakšnodaļās. Nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts – tas izriet no darba apjoma un satura (parasti 3-5). Nodaļai nedrīkst būt tikai viena apakšnodaļa. Lai izvairītos no darba sadrumstalotības, apakšnodaļa nevar būt īsāka par divām lappusēm.

Pirmās nodaļas parasti tiek veidotas kā **teorētiska diskusija**, apkopojot dažādu autoru izvirzīto teoriju salīdzinājumu un faktu materiālu, uz kuru pamata tiek veikta problēmas analīze, sniedzot vispusīgu ieskatu problēmas līdzšinējā teorētiski praktiskajā izpētē un atspoguļojot jaunākos publicētos pētījumu un diskusiju rezultātus. Teorētiskās nodaļas sniedz ar tematu saistīto jēdzienu skaidrojumu, teorētisko nostādņu un atziņu izklāstu par pētāmo problēmu – atbilstoši darba koncepcijai.

Ieteicams darba izstrādei apkopot arī starptautisko pieredzi autora izvēlētās problēmas risināšanā, akcentējot pozitīvās iezīmes vai trūkumus. Teorētiskās daļas izstrādē liela nozīme ir literatūras un informācijas avotu kritiskai izpētei un, gadījumā, ja autora domas būtiski atšķiras no izmantotajā literatūrā atrodamiem atzinumiem, jāsniedz pārliecinošs sava viedokļa pamatojums – kura autora (diskusijas dalībnieka) secinājumiem autors piekrīt vai nepiekrīt un kāpēc. Teorētiskās nodaļas nedrīkst būt

tikai citu autoru atziņu apkopojums, obligāti ir jāparāda arī paša autora viedoklis un vērtējumi. Teorētiskās nodaļas nevar būt anotācijas formā vai atstāstījums par izlasītajiem darbiem. Visām nodaļām jābūt savā starpā loģiski saistītām, jāveido pārejas uz katru nākamo nodaļu/apakšnodaļu. Nodaļas sākumā var ievietot dažas rindkopas vispārēja saistoša teksta, kas paskaidro nodaļā aplūkojamos jautājumus un saista attiecīgo nodaļu ar pārējo tekstu. Darbā obligāti ir jāietver normatīvo aktu analīze, atbilstoši darba specifikai.

Pētnieciskajā daļā jeb empīriskajā daļā darba autoram jāapliecina prasme patstāvīgi veikt pētījumu un analizēt empīriskos datus. Maģistra darba teorētiskajās nodaļās tiek radīts konceptuālais ietvars empīriskajam pētījumam, līdz ar to darba teorētiskajai un empīriskajai daļai ir jābūt savstarpēji cieši un loģiski sasaistītām, jo teorētiskās atziņas tiek pārbaudītas empīriski. Maģistra darba empīriskajā daļā jāatspoguļo pētījuma metodoloģija, iegūto datu analīze un pētījuma rezultāti. **Pētījuma metodoloģijas** ietvaros:

- pamato izmantoto pētniecisko pieeju, datu ieguves un datu analīzes metodes,
- pamato un raksturo datu ieguvei izmantoto pētījuma instrumentāriju (piemēram, aptaujas anketu, interviju vadlīnijas, novērošanas kartes, kontentanalīzes kodu matricas u.c.),
- pamato, kā teorētiskās atziņas tiks pārbaudītas empīriski (kā tiks sasniegts pētījuma mērķis, pierādīta hipotēze vai sniegtas atbildes uz pētnieciskajiem jautājumiem),
- pamato un raksturo pētījuma izlasi, atbilstoši izvēlētajai datu ieguves metodei/metodēm (respondenti, eksperti, sekundāro datu masīvi, izvēlētie teksti diskursa analīzei u.tml.),
- apraksta lauka darba norisi (kur, kad un kā tika iegūti dati, kā noritēja datu ieguves process);
- jāiezīmē, kā tiks analizēti iegūtie dati (analīzes struktūra, izmantotās metodes).

Iegūto datu analīze tiek veidota, pamatojoties uz teorētiskajā daļā aprobēto informāciju, līdz ar to apliecina maģistra darba autora prasmi veikt pētījumu, izmantojot apgūtās zināšanas, informatīvos materiālus un datus. Empīriskā materiāla apstrādei ieteicams izmantot socioloģijā lietotās kvalitatīvo un kvantitatīvo datu apstrādes un analīzes metodes, piemēram, statistiskās metodes, standartprogrammas (piemēram, SPSS, NVivo, u.c.), diskursa analīze un citas zinātniskās metodes. Datu apstrādes un analīzes metodes jāizvēlas atbilstoši izvēlētajai pētnieciskajai pieejai. Sevišķa vērība pievēršama iegūto datu analīzei un interpretācijai. Iegūtos datus nepieciešamības gadījumos atspoguļo tabulās un attēlos, obligāti sniedzot tajās ietvertās informācijas un konstatēto tendenču un likumsakarību analītisku vērtējumu.

Empīrisko datu analīzes ietvaros maģistra darba autoram ir jāparāda empīrisko datu sasaiste ar teorētiskajām atziņām. Noteikti jāsniedz atbildes uz pētnieciskajiem jautājumiem, jānorāda, kas pierāda (vai apgāž) ievadā izvirzīto hipotēzi. Ja tas loģiski izriet no veiktā pētījuma, ieteicama arī diskusija un ierosinājumi turpmākajiem pētījumiem par maģistra darba ietvaros apskatīto pētījuma problēmu, reflektējot par autora paša paveikto konkrētas tēmas izpētē.

2.4.6. Secinājumi un priekšlikumi

Secinājumi un priekšlikumi ir maģistra darba noslēdzošā daļa, kurai ir vislielākā nozīme maģistra darba aizstāvēšanā. Secinājumi un priekšlikumi ir jāraksta *tēžu veidā* un *jānumurē ar arābu cipariem.* Priekšlikumi ir nozīmīgs maģistra darba pētījuma rezultāts. Veicot pētījumus sabiedrības pārvaldes nozarē, priekšlikumu izstrāde ir nepieciešama, jo studenta maģistra darbam ir jābūt orientētam uz sabiedrības pārvaldē konstatēto problēmu iespējamo praktisko risinājumu izstrādi. Secinājumos autoram ir

jāparāda, ka darba mērķis ir sasniegts, uzdevumi ir izpildīti, jāparāda, vai un kā hipotēze ir pierādīta, kādas ir atbildes uz pētnieciskajiem jautājumiem. Secinājumos darba autors var atspoguļot idejas arī par turpmākajiem pētījumiem. ***Secinājumi:***

- ir tieši saistīti ar darba mērķi un uzdevumiem;
- atspoguļo svarīgākās atziņas, kas izriet no maģistra darba satura,
- tiek pamatoti ar svarīgākajiem datiem un faktiem, kas ir norādīti darbā.

Par katru maģistra darba nodaļu ir ieteicams veidot 1-2 secinājumus, bet par empīrisko pētījumu vairāk. Tie nedrīkst būt savstarpēji pretrunīgi. ***Priekšlikumi:***

- izriet no maģistra darba veiktās datu analīzes, pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem;
- ir pamatoti, konkrēti, adresēti noteiktam izpildītājam un ir realizējami praksē.

Priekšlikumos akcentē darbā pamatotās rekomendācijas problēmas risināšanai, trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai. Priekšlikumus nedrīkst formulēt nekonkrētā, vispārinātā veidā, piemēram, *„sakārtot likumdošanu", „radīt organizācijai labvēlīgu vidi"*– autoram ir konkrēti jānorāda, kas, kam, kad un kāpēc būtu jādara.

2.4.7. Izmantotā literatūra

Izmantotā literatūra ir visu grāmatu, rakstu, tekstu un citas informācijas uzskaitījums, uz ko **ir atsauces** maģistra darbā un kas ir izmantota tā izstrādes gaitā, aprakstot to valodā, kādā šī informācija ir rakstīta (oriģinālvalodā).

!!! Maģistra darba izstrādē **obligāti jāizmanto** fundamentālu zinātnisko pētījumu rezultāti, monogrāfijas, oriģināldarbi, kā arī publikācijas starptautiski citējamos rakstu krājumos. Darbā nav pieļaujamas atsauces uz Vikipēdiju un nepublicētiem lekciju materiāliem, arī mācību grāmatu izmantošana nav atbilstoša maģistra darba līmenim. Minimālais izmantoto avotu skaits ir 50, vismaz 10% no izmantotajiem avotiem ir jābūt svešvalodās.

2.4.8. Pielikumi

Pielikumos pievieno dokumentus un informatīvos datus, ja tie ir pārāk detalizēti un apjomīgi, lai tos ievietotu pamattekstā. Tos atdala ar atsevišķu lapu, kuras centrā novietots virsraksts PIELIKUMI (noformēts kā galvenās nodaļas virsraksts bez numura) un šo lapu numurē, iekļauj kopējā lappušu skaitā un ietver Saturā. Pielikumus **neieskaita** maģistra darba kopējā apjomā, to lapas nenumurē, bet katram jaunam pielikumam lapas augšējā labajā stūrī norāda pielikuma kārtas numuru (piemēram, *1. pielikums*). Ja pielikums ir uz vairākām lappusēm, tad uz nākamajām lappusēm pie pielikuma kārtas numura norāda „turpinājums", piemēram, *1. pielikuma turpinājums*.

Pielikumos noteikti jābūt:

- primāro datu ieguves instrumenta/-tu paraugam/-iem,
- aizpildītas anketas piemēram no katras pētāmās grupas*,
- interviju transkriptu piemēriem* (visas ekspertu intervijas + vismaz trīs intervijas no aptaujas grupas/-ām),
- novērošanas kartes*, kontentanalīzes matricas/-as*,
- darba tabulas, kas izmantotas aprēķinu veikšanai, bet nav iekļautas tekstā,
- var iekļaut aizpildītas dokumentu veidlapas, instrukcijas, nolikumus, utt.

* Visiem pārējiem transkriptiem un/vai aizpildītajām anketām jābūt atsevišķā mapē, ko studējošais ņem līdzi uz aizstāvēšanu. VPK un recenzentam ir tiesības pieprasīt uzrādīt ar datu primāro apstrādi saistītos materiālus.

3. MAĢISTRA DARBA NOFORMĒJUMS

3.1.Vispārīgās prasības

Teksts ir rakstāms valsts valodā, ievērojot šādas prasības:

- izklāstam ir jābūt precīzam, skaidram, loģiskam un konkrētam;
- jauna doma ir jāsāk rakstīt jaunā rindkopā;
- jauna nodaļa jāsāk rakstīt jaunā lappusē, bet apakšnodaļas – tajā pašā lappusē;
- katrai nodaļai ir jānorāda kārtas numurs (ar arābu cipariem) un virsraksts;
- apakšnodaļām ir jānorāda ar nodaļas numuru saistīts numurs un virsraksts.

Students ir darba autors. Nav pieļaujama vietniekvārda „es" un darbības vārda pirmajā personā lietošana – informāciju var pasniegt, nenorādot konkrētu darītāju, piemēram, „*pēc pētījuma rezultātiem var secināt, ka ...*". Taču vēl nevēlamāk ir aizstāt vārdu „es" ar vārdu „mēs", jo autora veiktajam pētījumam **ir jābūt oriģinālam un patstāvīgi veiktam**. Vēlams lietot formu „*autors uzskata*", „*pēc autora domām*". Var izmantot ciešamo kārtu, piemēram, „*nodaļā tiek pētīts, atklāts*".

3.2. Teksta noformēšana

Darbam ir jābūt uzrakstītam un noformētam vizuāli tīkami un jāatbilst šajos norādījumos izvirzītajām prasībām:

- tekstu izvieto uz A4 standarta formāta lapām (210 mm×297 mm);
- tekstu izlīdzina abās malās (*Justify*), no kreisās malas atstājot 35 mm, no lapas augšas, apakšas un labās malas – 25 mm;
- **pamattekstā** rakstības burtu lielums ir 12 punkti (*pt*), nodaļu **virsrakstiem** 14 pt, treknie, lielie burti *(Bold, All Caps)*, **apakšnodaļu virsrakstiem** burtu lielums ir 12 pt, treknie burti *(Bold)*. Atstarpe pirms apakšnodaļas virsraksta 12 pt, aiz virsraksta 6 pt.
- katra **nodaļa** jāsāk jaunā lapā, atstarpe aiz virsraksta 18 pt, ja tam seko nodaļas teksts, bet 12 pt, ja seko apakšnodaļas virsraksts (*After 18 pt vai 12 pt)*. Ja nodaļa tiek dalīta apakšnodaļās, pirmās apakšnodaļas virsraksts seko tūlīt aiz galvenās nodaļas virsraksta;
- **apakšnodaļas** nav jāsāk jaunā lapā, tomēr vienā lapā ir jāatrodas virsrakstam un vismaz divām rindām no apakšnodaļas teksta pirmās rindkopas (nav pieļaujams virsraksta novietojums lapas apakšā, ja nodaļas teksts sākas nākamajā lapā, kā arī gara virsraksta sadalījums divās lapās);
- **virsraksti** jānovieto rindas centrā, neveidojot atkāpi no lapas malas. Tos **numurē automātiski ar arābu cipariem** (izņemot satura, ievada, secinājumu, priekšlikumu un izmantotās literatūras saraksta virsrakstus). Virsraksta beigās **punktu neliek**. Apakšnodaļas numurs ietver galvenā līmeņa nodaļas numuru un kārtas numuru nodaļas ietvaros, piemēram, *1.1., 1.2., 2.1., 2.2. utt.;*
- fonts – *Times New Roman*;
- intervāls starp rindām – *1.5 lines*;
- atkāpe no malas, sākot jaunu rindkopu – *10 mm*;
- lapu skaitīšanu sāk ar titullapu, kopējā lapu skaitā iekļauj Satura lappuses (tās nenumurē). **Lappušu numerāciju sāk ar nākamo lapu aiz Satura** rādītāja. Numurus raksta lapas apakšā labajā pusē *(Bottom of page, Right)* ar arābu cipariem, kuru lielums ir 12 pt (skat. 3. pielikumu);
- kā daļskaitļa dalītāju lieto **punktu, nevis komatu**;

- starp skaitli un mērvienību ir jābūt cietai atstarpei (*ctrl+shift+space*), piemēram, *5 h, 3 gab.*, izņemot *%* zīmi, jo starp to un skaitli atstarpi neliek, piemēram, *3%*;
- visā tekstā ir jālieto vienādas aizzīmes (*Bullets*). Šajā gadījumā teksts var sekot ar lielo vai mazo burtu;
- ja uzskaitījumu numerācijai tiek lietots skaitlis ar punktu (šajā gadījumā pirms uzskaitījuma neliek kolu un teksts seko ar lielo burtu, beigās liekot punktu) vai skaitlis/burts ar iekavu (šajā gadījumā pirms uzskatījuma liek/neliek kādu no pieturzīmēm (izņemot punktu), teksts seko ar mazo burtu un starp uzskatījumiem lieto komatu vai semikolu).

3.3.Tabulu noformēšana

Lai būtu vieglāk uztverama analītiskā informācija, ieteicams darbu papildināt ar tabulām un attēliem, tomēr darbā nedrīkst vienu un to pašu informāciju atspoguļot divas reizes, t.i., autoram ir jāizvēlas kā uzskatamāk parādīt datus un informāciju – tabulas vai attēla veidā.

Katrai tabulai ir jānorāda kārtas numurs nodaļas ietvaros. Tabulas numurē ar **diviem skaitļiem**, lietojot arābu ciparus, no kuriem pirmais- nozīmē **nodaļas numuru**, bet otrais – **tabulas kārtas numuru nodaļā**. Numuru raksta virs tabulas labajā pusē, piemēram, *3.1. tabula*. Katrai tabulai ir jādod tās saturam atbilstošs virsraksts. Tabulu virsrakstam jābūt horizontāli centrētam, lielums 12 pt, treknie burti *(Bold)*, to novieto jaunā rindā un beigās **punktu neliek**. Tabulas galvas daļā teksts tiek centrēts, to noformējot trekniem burtiem (*Bold*). Tabulai ir jābūt visa teksta platumā (*Auto Fit Window*).

Tabulas nosaukumam ir jāatbild uz jautājumiem: **Kas? Kur? Kad?** un **Kādās mērvienībās?** (skat. piemērus). Mērvienības neuzrāda, ja tās nav loģiski iespējamas (piemēram 3.1.). Ja tabulā sakārtotā informācija ir dažādās un atšķirīgās mērvienībās, tad tabulas nosaukumā mērvienības neuzrāda, bet tās izvieto ailē pie attiecīgā rādītāja nosaukuma. Mērvienību tabulas nosaukumā atdala ar komatu.

!!! Tabulā jābūt vismaz trīs rindām (*Rows*) un, iekļaujot kvantitatīvos rādītājus, - vismaz trīs kolonnām (*Columns*).

Tabulu noformēšanas piemēri

3.1.tabula

Dzīves kvalitātes definēšana dažādu zinātņu nozaru ietvaros

Zinātne	Nozīmīgākie definīcijas fragmenti	Avots
Filozofija	nepieciešamība nošķirt tos faktorus, kas uztur dzīvību un kas pastiprina vai vājina **spēju baudīt dzīvi**, no tiem, kuru dēļ mēs vēlamies palikt dzīvi	Garratt, 1994
Sociālās zinātnes	kā **vidējais svērtais**, salīdzinot dažādus rādītājus	Kuhneman, 1999
	ienākumu līmenis parasti **tiek saistīts ar apmierinātību un laimi** konkrētās valstīs un konkrētā laikā, augstāks nacionālo ienākumu līmenis nerada augstāku vidējo apmierinātības līmeni nācijas līmenī	Lends, 2002
	zināmā mērā amorfa, **daudzslāņaina** un **kompleksa** koncepcija **ar** daudziem un dažādiem komponentiem – **objektīviem** un **subjektīviem**, **makro** – sociāliem faktoriem un **mikro** – individuāliem faktoriem, **pozitīviem** un **negatīviem** aspektiem, kas daudzveidīgi **mijiedarbojas** savā starpā	Walker, 1995

3.1. tabulas turpinājums

Zinātne	Nozīmīgākie definīcijas fragmenti	Avots
Geronto-loģija	dzīves kvalitāte gados veciem cilvēkiem ir **atkarīga no rezervēm – resursiem un zināšanām**, kuras ir uzkrātas dzīves gaitā, piem., personīgais sociālais atbalsts, sociālais kapitāls, sociālā iemaņas, materiālie resursi u.c.	Grundy, 2004
	dzīves kvalitāte ir **refleksīvs** jēdziens, kas atspoguļo **kopējo attīstību**, tas ir **līmenis, kurā** indivīds **var apmierināt visas savas vajadzības**	Bosch, 2005
Medicīna	**objektīvu** un **subjektīvu** dimensiju savstarpējās **mijiedarbības** kopums, tas ir indivīda personiskās un vides sistēmas **multidimensiāls** izvērtējums, ņemot vērā gan personiskos, gan sociāli ekonomiskos kritērijus	Lawton, 1991
	sociālo, veselības, ekonomisko un vides apstākļu **mijiedarbības** produkts, kas ietekmē cilvēka un sociālo attīstību	Kanādas soc. attīst.padome
Psiho-loģija	subjektīvā labklājības definīcijā ir trīs komponenti: patīkams afekts, nepatīkams afekts, apmierinātība, kur 1)augsts patīkamā afekta līmenis + zems nepatīkamā afekta līmenis = **laimīgs;** 2)zems patīkamā afekta līmenis + augsts nepatīkamā afekta līmenis = **nelaimīgs.**	Diener, Lucas, 1999

Avots: autora veidots (Smith, 2000; Phillips, 2006[c]; Brown, 2004; Walker, 2005; Bosch, 2005; Kuhneman,Schwarz, 1999; Borgatta, 2002).

3.2.tabula

Kredīta atmaksas (pirkumi un aizdevumi) un kopējo mājokļa izmaksu finansiālais slogs pensionāriem Latvijas reģionos 2007. gadā, % (n=1971)

Indikatori	**Teritorija**	**Pensionāru vērtējums**		
		sagādā lielas grūtības	*sagādā nelielas grūtības*	*nemaz nesagādā grūtības*
Kopējo mājokļa izmaksu finansiālais slogs	Rīga	35.5	50.2	14.3
	Pierīga	36.1	56.8	7.1
	Vidzeme	37.4	52.5	10.0
	Kurzeme	30.8	53.5	15.8
	Zemgale	43.5	39.2	17.3
	Latgale	46.8	42.2	11.0
Pirkumu kredīta un aizdevumu atmaksas finansiālais slogs	Rīga	7.4	57.4	35.3
	Pierīga	10.5	78.9	10.5
	Vidzeme	47.8	43.5	8.7
	Kurzeme	11.1	60.0	28.9
	Zemgale	43.4	43.4	13.2
	Latgale	23.7	55.3	21.1

Avots: autora pētījums, izmantojot CSP EU-CILC anonimizētu datu bāzi.

Tabulas darbā ir jāizvieto iespējami tuvu pēc pirmās norādes uz tām. Tabulu satura skaidrojumam un secinājumiem, kādi no tām ir izdarāmi, vienmēr ir jābūt ietvertiem tekstā. Tabulā sniegto datu interpretācija ir darba autora **obligāts** uzdevums.

Katrai tabulai ir jānorāda šīs tabulas izveides avots. Avota norādi veido kā atsauci. Atsauces noformēšanu skatīt 3.6. apakšnodaļā *Atsauču veidošana*.

Statistikas prakse ir radījusi statistisko tabulu pareizas izveidošanas vispārīgus nosacījumus. Svarīgākie no tiem ir šādi:

- tabula nedrīkst būt pārāk liela un sarežģīta. Vienas lielas tabulas vietā labāk ir izveidot divas vai vairākas mazas tabulas. Ja tabula pārsniedz pus lapas apjomu, tā pievienojama pielikumā;
- labāk ir tabulu veidot garāku, nevis izvērst to platumā;
- ja tabula ir jādala un daļa tabulas tiek pārnesta uz nākamo lappusi, tad augšējā labajā stūri virs tabulas raksta tabulas numuru un vārdus „tabulas turpinājums" trekniem burtiem (*Bold*) un tiek atkārtota tabulas galvas daļa (piemēra 3.1. tabula). Kā tabulas turpinājums drīkst būt ne mazāk kā divas rindas (*Rows*). Ja tabulas galvas daļa ir liela, tad šīs ailes ir jānumurē, turpinājumā lietojot tikai šos numurus.
- vairāk teksta ir jāraksta tabulas rindās, mazāk – aiļu virsrakstos;
- tabulā pareizi ir jāuzrāda un jāizvieto mērvienības. Nav ieteicams mērvienībām izveidot īpašu aili, labāk tās rakstīt tekstā aiz attiecīgā rādītāja nosaukuma;
- tabulā ir jābūt aizpildītām visām rūtiņām. Ja parādība nav novērota, rūtiņā liek svītru (-), ja parādība ir, bet par to nav ziņu, liek trīs punktus (…), ja kādas rūtiņas aizpildīšana loģiski nav iespējama, raksta krustiņu (X);
- rakstzīmju lielums tabulās ir 10-12 pt;
- visām tabulām ir jābūt avotam, ko noformē slīprakstā (*Italic*), beigās liekot punktu. Burtu lielums 11 pt un atstarpes before 0 pt, after 6 pt.

3.4.Attēlu noformēšana

Visas ilustrācijas – shēmas, diagrammas, zīmējumus, kartes utt. sauc par **attēliem**. Tos ievieto darbā iespējami tuvu pēc norādes uz tiem tekstā. Attēli ir jāizvieto tā, lai tie būtu ērti pārskatāmi un lasāmi teksta lasīšanas virzienā vai arī pagriežot darbu par 90° pulksteņa rādītāju kustības virzienā.

Attēlus numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros. Piemēram, *3.1. att., 3.2. att.*

Katram attēlam dod atbilstošu nosaukumu, kuru raksta zem attēla vidū, vienā rindā ar kārtas numuru, burtu lielums 12 pt, treknie burti *(Bold), atstarpe pēc virsraksta – 6 pt*. Attēlu nosaukumiem jādod atbildes uz jautājumiem: **Kas? Kur? Kad?** un **Kādās mērvienībās?** (skatīt piemēru 3.2., 3.3.att.). Mērvienības neuzrāda, ja attēlā tiek atspoguļota informācija ar divām dažādām mērvienībām un ja tās nav loģiski iespējamas (piemēra 3.4., 3.5. un 3.6. att.). Aiz attēla nosaukuma **punktu neliek**. Mērvienības attēla nosaukumā atdala ar komatu.

Fonu **tonējumus** un attēla norobežojošo **ierāmējumu nelieto**. Attēlā tīklu līniju biezums ir ¼ jeb 0.25 pt un ciparu/burtu lielums – 10-12 pt. Attēlos ir jāizvairās no uzrakstiem uz tiem; to vietā lietojami cipari un simboli, kurus atšifrē zem attēla. Saīsinājumu un simbolu atšifrējuma burtu lielums ir 10 pt. Attēls ir jāizvieto lapas vidū – jābūt centrētam. Starp attēlu un tekstu ir jābūt atstarpei 6 pt.

!!! Obligāti ir jābūt definētām x un y asīm.

Katram attēlam norāda šī attēla izveides avotu. Avota norādi veido uzreiz zem attēla kā atsauci. Visiem attēliem ir jābūt avotam, ko noformē slīprakstā (*Italic*), beigās liekot punktu. Burtu lielums 11 pt un atstarpes before 0 pt, after 6 pt.

Attēlu noformēšanas piemēri

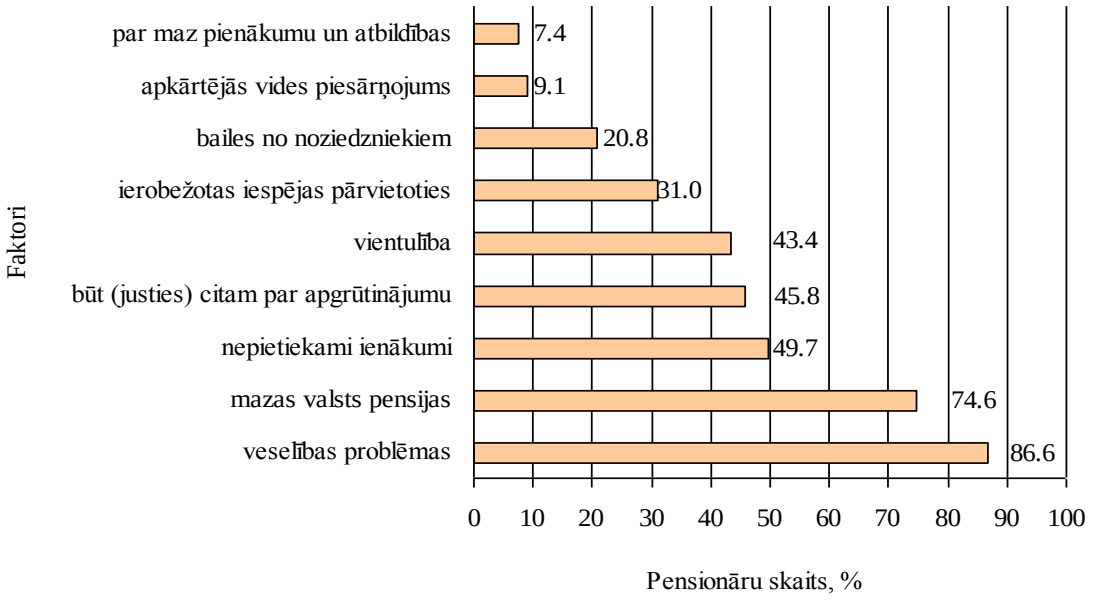

Avots: autora pētījums, izmantojot Zemgales aptaujas datu bāzi 2009. gadā.

3.1. att. **Nozīmīgākie faktori novecošanas procesā Zemgales reģiona pensionāru pašvērtējumā 2009. gadā (n=461)**

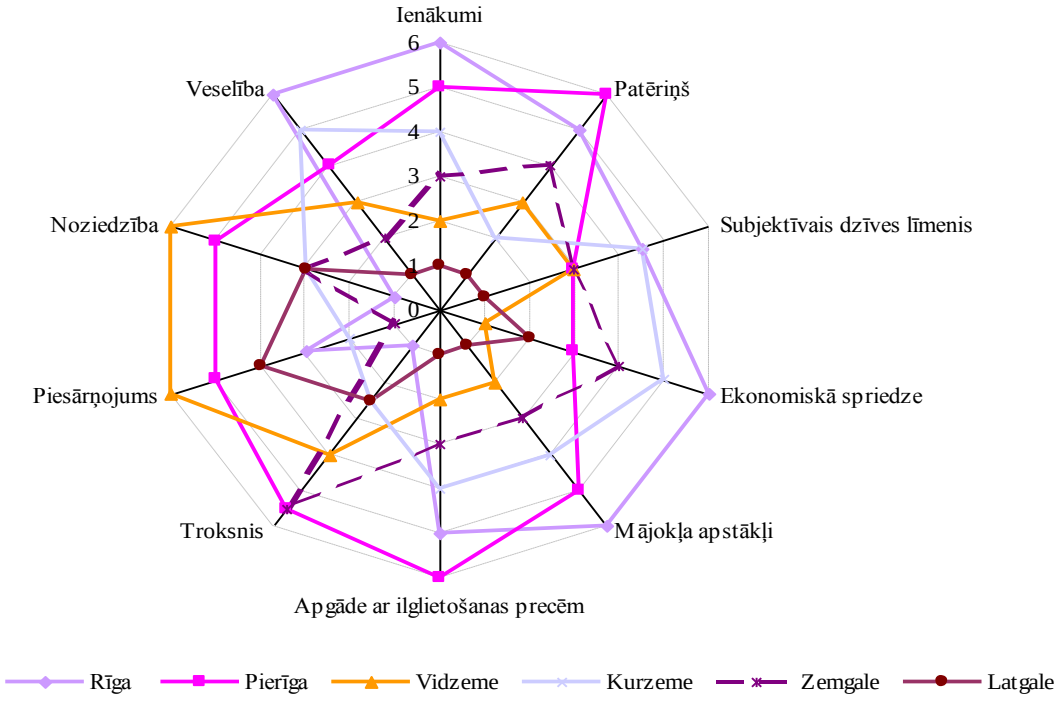

Avots: autora pētījums, izmantojot CSP MBA un EU-CILC anonimizētu datu bāzi.

3.2. att. **Pensionāru dzīves kvalitātes salīdzinājums raksturojošo rādītāju grupās Latvijas reģionos 2007. un 2008. gadā (pēc rādītāju ranžējuma 6 - augstākais vērtējums...1 - zemākais vērtējums)**

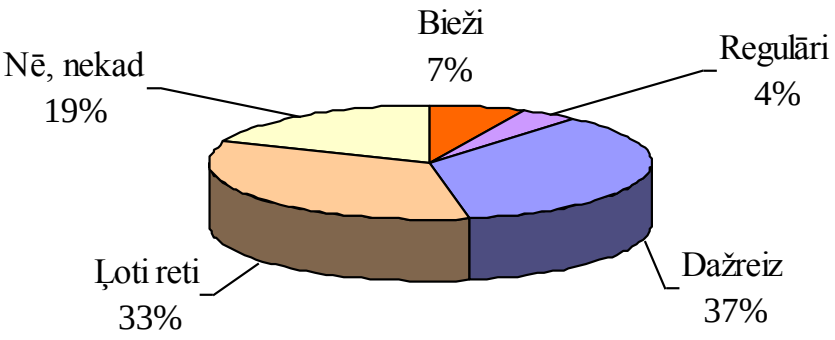

Avots: autora pētījums, izmantojot Zemgales aptaujas datu bāzi 2009. gadā.

3.3. att. **Zemgales reģiona pensionāru iespējas ietaupīt līdzekļus, % (n=461)**

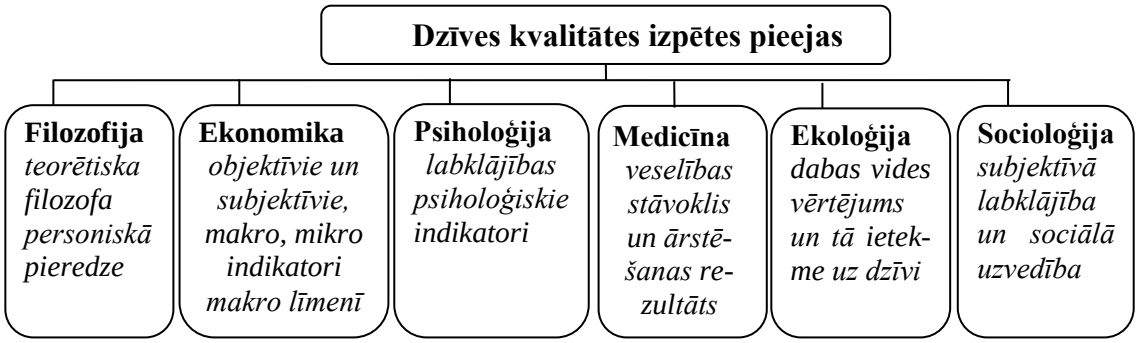

Avots: autora veidots balstoties uz literatūras studijām.

3.4. att. **Dzīves kvalitātes izpētes pieejas dažādās zinātnēs**

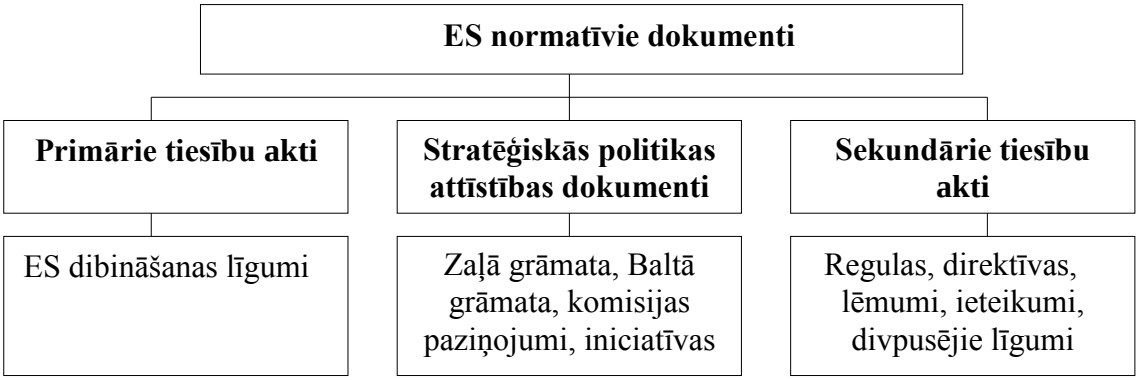

Avots: autora veidots pēc Rokasgrāmata praktiskam darbam, 2010.

3.5. att. **Eiropas Savienības normatīvo aktu sistēma**

!!! Shēmās bultiņas lieto tikai attēlojot procesu, bet strukturālās shēmās lieto līnijas. Visām „kastītēm" obligāti ir jābūt savienotām/piesaistītām citai „kastītei" un attēlam ir jābūt saprotamam arī tad, ja tas tiek „izrauts" no teksta.

Avots: Valsts reģionālās attīstības aģentūra, 2012.

3.6. att. **Īpaši atbalstāmās teritorijas Latvijā 2011.-2012. gadā**

Attēlu tehniskais izpildījums: fotogrāfijas ieteicams ieskenēt, grafikus veidot ar *MS Excel* vai citām datorprogrammām.

3.5.Formulu noformēšana

Darbā norādītās formulas numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros.

Formulas numuru raksta lapas labajā pusē attiecīgās formulas zemākās rindas līmenī un iekļauj iekavās. Pēc formulas liekams komats. Burtu, ciparu un simbolu izmēri – 12 pt. Formulu centrē. Formulas veido ar *Microsoft Equation 3.0* komandu palīdzību (*Insert/ Object/ Microsoft Equation 3.0)*

Formulām, kuras atvasinājis vai sastādījis autors, ir jādod atsauce, piemēram, „…formulu (3.1.) sastādījis autors".

Atsaucoties tekstā uz formulu, jānorāda tās numurs iekavās, piemēram, „Pēc formulas (3.1.) aprēķina…".

Formulām, kas aizgūtas no literatūras un citiem avotiem, dod attiecīgas atsauces uz tiem, piemēram, „Izmantojot ekspertu vērtējumu apstrādes statistiskās metodes, tika aprēķināts katra faktora vidējais ekspertu vērtējums, izmantojot 3.1. formulu."

Formulas noformēšanas piemērs

$$\bar{v}_j = \frac{\sum_{i=1}^{k} v_{ij}}{k}, \qquad (3.1.)$$

kur $\sum_{i=1}^{k} v_{ij}$ – ekspertvērtējuma summa;

v_{ij} – *i*-tā eksperta *j*-tā faktora vērtējums (100 ballu sistēmā);

k – ekspertu skaits. (Vasermanis u.c., 2002)

3.6.Atsauču veidošana

Atsauce ir īsa norādes forma, kas ļauj konstatēt, no kāda izdevuma ņemta ideja vai citāts, kā arī noteikt tā atrašanās vietu (lappusi) šajā avotā.

Atsauces uz citu autoru tiešiem vai pārfrāzētiem citātiem, attēliem, formulām, skaitlisko materiālu, faktiem, kā arī atzinumiem un aizgūtām domām, jāveido jebkurā pētniecības darbā. Citāti jāraksta pēdiņās. Citu autoru domu atstāstījums nav jāraksta pēdiņās, bet tam ir jābūt objektīvam.

Nav pieļaujama teksta pārrakstīšana no grāmatām, kā arī autora domu atstāstījums, nenorādot atsauci uz citēto darbu. **Konstatējot šādu pārkāpumu, iesniegtā darba autoram bez ierunām tiek liegta iespēja aizstāvēt darbu.**

Atsauces izmanto kopā ar bibliogrāfisko norāžu sarakstu, lietojot **pirmā elementa un datējuma metodi** – citējuma beigās tekstā iekavās tiek uzrādīts ***citējamā dokumenta autors vai nosaukums un izdošanas gads***.

!!! Ja izmantotam avotam nav norādīts gads, tad lieto **[b.g.]**

Ievietojot atsauci teikuma beigās, punktu liek **aiz iekavām**.

Atsauci var likt slīprakstā, bet tam ir jābūt noformētam **vienādi visā darbā.**

Piemērs

Teksts ... . (Eko, 2006).

Teksts .... (*Personības attīstība ģimenē..., 1999*).

Izmantotā literatūra

1. Eko U. (2006) *Kā uzrakstīt diplomdarbu*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds. 314 lpp.

.....

5. *Personības attīstība ģimenē, skolā un augstskolā* (1999): zinātnisko rakstu krājums. Latvijas Universitāte: Pedagoģijas un psiholoģijas institūts; red. S. Kramēna. Rīga: Mācību apgāds NT. 90 lpp.

Ja izmantoti ***vairāki viena un tā paša autora darbi***, kas ***izdoti vienā un tajā pašā gadā***, un diviem vai vairākiem dokumentiem pirmais elements un izdošanas gads sakrīt, tad aiz gada uzrāda mazo latīņu alfabēta burtu (a, b, c utt.), kas pievienots avota norādei arī izmantotās literatūras sarakstā.

Piemērs

Teksts .... (Repše, 2000a).

Teksts ... . (Repše, 2000b).

Izmantotā literatūra

1. Repše G. (2000a) *Īkstīte*. Rīga: Pētergailis. 182 lpp.
2. Repše G. (2000b) *Tuvplāni: Džemma Skulme*. Rīga: Jumava. 130 lpp.

Ja izmantotai grāmatai ***ir divi autori***, tad atsaucē uzrāda abus autorus un izdošanas gadu.

Piemērs

Teksts .... (Petrova, Jermolajeva, 2007).

Izmantotā literatūra

Petrova I., Jermolajeva E. (2007) *Eiropas valstu pieredze teritoriālajā mārketingā un tās izmantošanas iespējas Latvijā*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds Saule. 160 lpp.

Ja izmantotai grāmatai ir **trīs vai vairāki autori**, tad atsaucē uzrāda pirmo no autoriem (pirmais elements), kādā tie norādīti titullapā un „u.c.", un izdošanas gadu.

!!! Ja literatūras avots ir angļu valodā, tad raksta **et al**., vācu valodā – **u.a**., krievu valodā – **и.др.**

Piemērs

Teksts .... (Ancāne u.c., 1998).

Izmantotā literatūra

Ancāne S., Bondars A., Kļava J. (1998) *Talsu rajona lauku uzņēmēju problēmas*. Rīga: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts. 129 lpp.

!!! Ja darbā ***tiek izmantots citāts***, tad citējamo daļu no pārējā teksta atdala ar pēdiņām vai citātu liek kursīvā un aiz izdevuma gada norāda citāta lpp.

Piemērs

Kā atzīmē H. Gudjons (1998, 256), *mācības ir pārāk apjomīgs process, lai to izsmeļoši varētu izskaidrot ar viena vienīga didaktiska modeļa palīdzību*.

Kā atzīmē H. Gudjons (1998, 256), „mācības ir pārāk apjomīgs process, lai to izsmeļoši varētu izskaidrot ar viena vienīga didaktiska modeļa palīdzību".

Vērtējošās domāšanas prasme ir spēja objektīvi analizēt informāciju un iegūt personīgo pieredzi. Prasme kritiski domāt var stiprināt garīgo (psihisko) veselību (Rubana, 2002, 18).

!!! Ja literatūras avots **nav latviešu valodā**, tad pamatdarba tekstā autora uzvārdu pirmajā tā lietošanas reizē latvisko atbilstoši 2004. gada 2. marta MK noteikumiem Nr. 114 „Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju" un iekavās raksta uzvārdu oriģinālvalodā slīprakstā (*Italic*).

Piemērs

A. Derkačs (*Деркач*) (2002, 308-309) devis šādu profesionālisma definīciju: *tā ir integrāla psiholoģiska cilvēka darbību raksturojoša īpašība, kura atspoguļo viņa profesijas pārvaldīšanas līmeni un raksturu un nozīmē, ka cilvēks izpilda savus profesionālos pienākumus augstā līmenī.*

V. Janks (*Jank*) un H. Meijers (*Meyer*) (2002, 98) atzīmē, ka *kopš pagājušā gadsimta divdesmitajiem gadiem Vācijā ir attīstījušās daudzas didaktiskās teorijas un modeļi.*

Atsauces tekstā uz izmantotiem ***likumiem un citiem normatīvajiem dokumentiem*** veido pēc pirmā elementa un datējuma metodes, t.i., atsaucē norāda pirmos **trīs** vārdus un izdošanas gadu. Ja vairākiem dokumentiem pirmie divi vārdi un gadi sakrīt, tad aiz gada uzrāda mazo latīņu alfabēta burtu (a, b, c utt.), kas pievienots avota norādei arī izmantotās literatūras sarakstā.

Piemērs

Teksts ... . (Aizsargjoslu likums, 1997).
Teksts .... (Vides aizsardzības likums, 2006).
Teksts ... ... (Noteikumi par ūdens ..., 2001).
Teksts ... ... (Padomes regula (EK) Nr. 1083/2006, 2006).

Izmantotā literatūra

1. Aizsargjoslu likums (1997): LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 56/57, 25. februārī, 1.-3. Lpp.
2. *Vides aizsardzības likums* (2006): LR likums [tiešsaiste] [skatīts 2011. g. 25. maijā]. Pieejams: http://www.likumi.lv/doc.php?id=147917&from=off.
3. *Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem* (2001): Ministru kabineta 2001. gada 18. decembra noteikumi Nr. 531 [tiešsaiste] [skatīts 2009. g. 25. maijā]. Pieejams: http://www.likumi.lv/doc.php?id=56960.
4. *Padomes regula (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar kuru paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas reģionālo attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ regulu (EK) Nr. 1260/1999* [tiešsaiste] [skatīts 2011. g. 28.nov.]. Pieejams: http://www.esfondi.lv/upload/05-saistosie_dokumenti/es_regulas/2006-07-11_regula_1083_2006_LV.pdf.

Atsauces tekstā uz ***elektroniskiem resursiem***. Ja citējamais darbs nav pieejams drukātā veidā, bet tas ir pieejams elektroniski (internetresurss vai CD), to var citēt tāpat kā drukātu materiālu.

Piemērs

Teksts ... . (Paršova, 2009).

Izmantotā literatūra

Paršova V. (2009) *Nekustamā īpašuma formēšana* [elektroniskais resurss]: mācību grāmata. Jelgava: LLU. 288 lpp. CD.

Atsauces tekstā uz *interneta resursiem*

Piemērs

Teksts ... . (Libkovska, 2007).
Teksts .... (Kadastrālā vērtēšana, [b.g.])

Izmantotā literatūra

1. Libkovska U. (2007) *Profesionālās izglītības attīstības tendences mūsdienu ekonomiskajos apstākļos* [tiešsaiste] [skatīts 2012. g. 8. febr.]. Pieejams: www.dukonference.lv/raksti_pdf/Libkovska+.pdf.
2. *Kadastrālā vērtēšana* [tiešsaiste]: VZD [skatīts 2012. g. 12. febr.]. Pieejams: http://www.vzd.gov.lv/darbibas-jomas/kadastrala-vertesana.

!!! **Ja maģistra darba autors veicis oriģinālu pētījumu**, piemēram, aptauju ar anketēšanu, organizācijas SVID analīzi u.c., tad apkopotos rezultātus atspoguļojot tabulās vai attēlos kā avotu norāda: *autora pētījums*, *autora veidots, autora aprēķini* u.c.

3.7. Izmantotās literatūras saraksta veidošana

Darbi literatūras sarakstā tiek kārtoti alfabētiskā secībā – vispirms latīņu alfabētā un tad kirilicā (krievu valoda), – vadoties pēc darba autora uzvārdiem vai darbu nosaukumiem. Viena autora dažādus darbus uzskaita alfabētiskajā secībā pēc darba nosaukuma. Materiāli, kas ir iegūti no *Interneta*, tiek iekļauti sarakstā līdzvērtīgi kā zinātniskie raksti.

Monogrāfijas

Pieraksta secība: Autora uzvārds, iniciālis (gads) *Monogrāfijas nosaukums*: citas nosaukumziņas. Pakārtotā atbildība. Izdošanas vieta: izdevējs. Apjoms.

!!! ***Citas nosaukumziņas var būt šādas:*** zinātnisko rakstu krājums, starptautisko konferenču materiāli, mācību līdzeklis, mācību grāmata u.c.

Ja tiek citēta (aprakstīta) ***visa grāmata***, tad pirms lpp. skaita liek **punktu.**
Pamatdarba nosaukums tiek **izcelts** kursīvā *Italic*

Piemērs

1 autora darbs

Zvejnieks A. (1998) *Nodokļi un nodevas*: mācību grāmata. Rīgas Tehniskā universitāte. Inženierekonomikas fakultāte.-2.izd., pārstr. Rīga: RTU. 412 lpp.

2–3 autoru darbs

Ancāne S., Bondars A., Kļava J. (1998) *Talsu rajona lauku uzņēmēju problēmas*. Rīga: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts. 129 lpp.

Grāmata vai rakstu krājums personas redakcijā

Zemes izmantošana un kadastrs Latvijā (2001). A. Boruka redakcijā. Rīga: LLU, Skrīveru zinātnes centrs, LR VZD. 408 lpp.

Izdevumu sastāvdaļa **(nodaļa grāmatā, monogrāfijā, publikācija no konferences materiāliem, rakstu krājumiem)**

Pieraksta secība: Autora uzvārds, iniciālis (gads) Nosaukums (sastāvdaļai)**:** citas nosaukumziņas. **No**: Galvenā atbildība (autors). *Nosaukums* (pamatdokumentam): citas nosaukumziņas. Izdošanas vieta: izdevējs, atrašanās vieta avotā.

!!! Ja tiek izmantota ***daļa no grāmatas***, tad pirms lpp. skaita liek **komatu.**

Monogrāfiskā izdevuma sastāvdaļu no pamatdokumenta (monogrāfijas, konferences materiāla) atdala ar prievārdu „**No:**" vai tā ekvivalentiem (**In:**, **В кн:**).
Pamatdarba nosaukums **tiek izcelts** kursīvā *Italic*.

Piemērs

1. Mouls Dž. (2003) Kultūru sadursme. **No:** Mouls Dž. *Biznesa kultūra un etiķete Eiropas valstīs*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 46.-48. lpp.
2. Paršova V. (2001) Valsts kadastra realizācija Latvijā. **No**: *Zemes izmantošana un kadastrs Latvijā.* A. Boruka red. Rīga: LLU Skrīveru zinātnes centrs, LR Valsts Zemes dienests, 313.-365. lpp.

3. Asejeva A., Kopiks N., Viesturs D. (2008) Application of Economic-Mathematical Simulation for the Choice of the Technical Support of Technologies of Agricultural Crops. **In:** *Economic Science for Rural Development*: proceedings of the international scientific conference, No. 16. Jelgava: LLU, p. 14-19.
4. Feather J. (1998) Introduction. **In**: *The Information Society: a study continuity and change.* London, p. 11.

Seriālizdevumu sastāvdaļa (rakstu krājums, žurnāls, avīze). Raksts no periodiska izdevuma.

Pieraksta secība: Autora uzvārds, iniciālis (gads) Nosaukums (sastāvdaļai): citas nosaukumziņas. *Nosaukums* (pamatdokumentam): citas nosaukumziņas, laidiena apzīmējums, datējums, atrašanās vieta avotā.

!!! Seriālizdevumu sastāvdaļu bibliogrāfiskajās norādēs sastāvdaļas un pamatdokumenta atdalīšanai prievārdu „No" vai tā ekvivalentus (In:, В кн:) **nelieto.**

Piemērs

Publikācija žurnālā vai avīzē

1. Riekstiņa A. (1998) Kūts gatava dažu dienu laikā: par fibrolīta plātņu pielietojumu. *Latvijas Lopkopis un Piensaimnieks*, Nr. 8, 34.-36. lpp.
2. Dzintars R. (2009) Bezdarba laika iespējas. *Latvijas Avīze*, Nr. 260, 7. oktobris, 16. lpp.

Elektroniskie resursi

Pieraksta secība: *Nosaukums* [vides vai materiāla apzīmējums]: citas nosaukumziņas. Izdevums. Izdošanas vieta: Izdevējs, izdošanas datējums. Apjoms. Pārskatīšanas datējums [resursa skatīšanas datējums]. Pieeja.

!!! Izdevums. Izdošanas vieta: Izdevējs, izdošanas datējums. Apjoms. – šo informāciju norāda tikai tad, ja tā ir pieejama.

[...] – kvadrātiekavas lieto gadījumos, kad autors vēlas pie bibliogrāfiskā izklāsta pievienot savu komentāru, ielikt ko tādu, kas nav ņemts no paša avota. Piemēram, **[b.g.]** nozīmē, ka avotam nav norādīts izdošanas gads. **[tiešsaiste]** nozīmē, ka materiāls ir apskatīts interneta *online* vidē, nevis drukātā formātā.

Piemērs

1. Bērziņa M. (2008) *Zemes reforma* [tiešsaiste]. Latvijas Vēstnesis, Nr. 38, 26. sept. [skatīts 2009. g. 05. okt.]. Pieejams: http://www.vestnesis.lv/pzni/index.php?menu=doc&id=181515.
2. *Bibliotēka „gaismas pilī" vai internetā?* [b.g.] [tiešsaiste] [skatīts 2012. g. 22. janv.]. Pieejams: http://www.dtnet.lv/raksti/LV/DP/200101/01011501.stm.
3. Pumain D. (2004) *Central Places Theory* [tiešsaiste] [skatīts 2011. g. 11. maijā]. Pieejams: http://www.hypergeo.eu/article.php3?id_article=188.

Likumi

Pieraksta secība: Likuma nosaukums (gads): (valsts nosaukums) likums. Avota nosaukums, kur publicēts, avota apraksts, datējums, atrašanās vieta avotā.

Piemērs

1. Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (1993): LR likums. *Ziņotājs*, Nr. 12, 1. aprīlī, 801.-811. lpp.
2. Aizsargjoslu likums (1997): LR likums. *Latvijas Vēstnesis*, Nr. 56/57, 25. februārī, 1.-3. lpp.
3. Patērētāja tiesību aizsardzības likums (1997): LR likums. **No**: *LR Normatīvie dokumenti*: Tirdzniecība. Rīga: Lietišķās informācijas dienests, PT–1–3–PT–1–3–21.
4. *Vides aizsardzības likums* (2006): LR likums [tiešsaiste] [skatīts 2012. g. 10. janv.]. Pieejams: http://www.likumi.lv/doc.php?id=147917&from=off.

Normatīvie akti

Pieraksta secība: *Normatīvā akta nosaukums* (gads): normatīvā akta veids un izdošanas datums. Avota nosaukums, kur publicēts, avota apraksts, datums, atrašanās vieta avotā.

Piemērs

1. *Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem* (2001): MK 2001. gada 18. decembra noteikumi Nr. 531 [tiešsaiste] [skatīts 2011.gada 25. maijā]. Pieejams: http://www.likumi.lv/doc.php?id=56960
2. Par pamatnostādnēm „Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" (2003): MK rīkojums Nr. 556. *Latvijas Vēstnesis*, 5. septembris, 8.-10. lpp.

4. MAĢISTRA DARBA PRIEKŠAIZSTĀVĒŠANA, IESNIEGŠANA UN AIZSTĀVĒŠANA

4.1. Maģistra darba priekšaizstāvēšana

Maģistra darba priekšaizstāvēšana notiek SOHU institūta sēdē **ne vēlāk kā trīs nedēļas pirms** maģistra darba aizstāvēšanas Valsts pārbaudījuma komisijas (VPK) sēdē.

Ar SOHU direktora rīkojumu tiek apstiprinātas komisijas maģistra darba priekšaizstāvēšanai. Komisijas sastāvā ir vismaz trīs docētāji, no kuriem viens ir maģistra darba vadītājs.

Izdrukāts maģistra darba melnraksts SOHU lietvedei iesniedzams pēc SOHU noteikta grafika, bet **ne vēlāk kā vienu nedēļu pirms** noteiktās priekšaizstāvēšanas komisijas sēdes datuma.

!!! Uz priekšaizstāvēšanu jābūt izstrādātam un izdrukātam pilnam maģistra darba pamatdaļas apjomam.

Maģistra darba priekšaizstāvēšanai students sagatavo prezentāciju (līdz 15 minūtēm), kurā viņš pamato darba temata aktualitāti un esošās problēmas, formulē darba mērķi un uzdevumus, raksturo pētījuma objektu un priekšmetu, kā arī pētījuma jautājumus un/vai hipotēzi. Priekšaizstāvēšanas ziņojumā students galvenokārt atspoguļo sava ieguldījuma rezultātus, atklātās problēmas, akcentējot nozīmīgākos secinājumus un piedāvātos risinājumus.

Pēc sekmīgas priekšaizstāvēšanas, ievērojot sēdē izteiktos ierosinājumus un aizrādījumus, students pilnveido maģistra darbu un fakultātes noteiktajā termiņā iesniedz to SOHU institūtā. Nesekmīga vērtējuma gadījumā komisija lemj par maģistra darba pilnveidošanu un atkārtotu priekšaizstāvēšanu pēc SOHU direktora noteikta grafika. Ja atkārtotajā priekšaizstāvēšanā vērtējums atkal ir negatīvs, maģistra darbu nedrīkst virzīt aizstāvēšanai VPK sēdē.

4.2. Maģistra darba iesniegšana

Maģistra darbu iesien noteikta parauga **cietā apvākojumā**.

!!! Iesietam darbam priekšējā vāka iekšpusē autors **pielīmē aploksni** *(formāts A5)*, kurā VPK sekretārs (pēc maģistra darba recenzēšanas) ievieto maģistra darba recenzijas.

Pastāv šāda **maģistra darba iesniegšanas kārtība**:

- sekmīgi priekšaizstāvēts un pilnīgi noformēts, iesiets maģistra darbs tiek apstiprināts ar darba vadītāja un SOHU direktora parakstu;
- maģistra grāda pretendents vismaz 15 dienas pirms VPK sēdes fakultātes dekanātā iesniedz:
    - maģistra darbu divos eksemplāros;
    - CV;
    - pases kopiju;
    - saistību izpildes apliecinājumu.

!!! Studējošais pirms iesniegšanas institūtā maģistra darbu augšupielādē LLU IS, izmantojot savu lietotājkontu un paroli, ievērojot šādas prasības:

- *visām maģistra darba (jeb studiju noslēguma darba (SND)) daļām jābūt ietvertām vienā datnē;*
- *datnes formāts* - ***PDF, apjoms līdz 50 Mb;***

- *uz PDF konvertētajās datnēs nedrīkst parādīties konvertācijas programmu ūdenszīmes un reklāmas teksti;*
- *datne nedrīkst būt skenēts teksta attēls;*
- *datne nedrīkst būt aizsargāta (slēgta) ar paroli;*
- *papildus LLU IS paredzētajos ievades laukos, iekopējiet vai ierakstiet SND* ***saīsinātu*** *anotāciju latviešu un angļu valodā* ***(pieļaujamais apjoms 850 rakstu zīmes).*** Anotācijā norāda: darba autoru un darba nosaukumu; darba mērķi; būtiskākos pētījuma rezultātus un slēdzienus;
- *datnes nosaukumā jāizmanto latīņu alfabēta burti bez mīkstinājuma zīmēm un garumzīmēm;*
- *datne jāsaglabā ar nosaukumu, kuru veido studenta uzvārds, vārds un matrikulas numurs, piemēram:* ***Liepina_Ilze_EF12345.pdf****.*

Darbu nevar virzīt aizstāvēšanai VPK, ja tam:
- ir neatbilstošs darba apjoms;
- ir kļūdaina pielietotās metodikas izvēle;
- darbs nav noformēts atbilstoši ESAF metodiskajām prasībām;
- nav darba vadītāja un/vai institūta direktora paraksta.

4.3. Maģistra darba recenzenta statuss, pienākums un atbildība

Recenzents ir oficiāla lietpratēja persona, kura piedalās kāda konkrēta darba ekspertīzē un novērtēšanā. Maģistra darbu recenzentus nozīmē SOHU direktors sadarbībā ar studiju programmas direktoru un apstiprina ar dekāna rīkojumu. Maģistra darbu vērtē divi recenzenti.

Recenzenta pienākums ir iedziļināties darba saturā un objektīvi novērtēt
- tā atbilstību ESAF metodiskajiem norādījumiem darbu izstrādāšanā un noformēšanā;
- pretendenta spēju analizēt, kritiski izvērtēt un izmantot citu autoru publicētos darbus (t.sk. svešvalodā);
- pretendenta spēju formulēt secinājumus un priekšlikumus, atbilstoši veiktajiem pētījumiem;
- pretendenta praktisko ieteikumu (priekšlikumu) loģiskumu un realitāti;
- darba galvenās vērtības un būtiskākos trūkumus.

Recenzenti iesniedz SOHU rakstisku recenziju (vēlams datorsalikumā) ar slēdzienu par darba atbilstību piešķiramajam grādam un dod kopējo novērtējumu, kā arī savas piebildes un jautājumus. Recenzijas veidlapa pieejama (skat. 6.pielikumā) ESAF mājas lapā (sadaļa „Metodiskie materiāli" – Studiju noslēguma darbs http://www.esaf.llu.lv/metodiskie-materiali - SND recenzijas veidlapa).

Darba autoram ir tiesības **ne vēlāk kā trīs darba dienas pirms** darba aizstāvēšanas iepazīties ar recenziju par savu darbu.

Ja darba aizstāvēšanas gaitā noskaidrojas recenzenta virspusēja vai paviršа attieksme, tad ar attiecīgu VPK lēmumu viņu izslēdz no recenzentu saraksta, veicot atbilstošu ierakstu VPK protokolā.

4.4. Maģistra darba aizstāvēšana

Maģistra **darbu aizstāvēšana** notiek Valsts pārbaudījuma komisijas (VPK) **atklātā sēdē**, un tās uzdevums ir vērtēt studiju programmas izpildījušo studējošo profesionālās zināšanas, profesionālo sagatavotību, radošās prasmes, kas iegūtas un attīstītas studiju laikā, un lemt par studiju virzienam atbilstoša grāda piešķiršanu. Valsts

pārbaudījuma komisiju septiņu personu sastāvā veido no specializācijas/nozares vadošajiem zinātniekiem, LLU un citu Latvijas Republikas augstskolu mācībspēkiem un pētniecības institūtu darbiniekiem. VPK sastāvā ieteicams iekļaut vismaz vienu Latvijas Zinātnes padomes apstiprinātu ekspertu attiecīgajā zinātnes nozarē un nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvi, kura pamatdarbavieta nav LLU.

Priekšlikumus VPK sastāvam **sagatavo studiju programmas direktors** un iesniedz izskatīšanai fakultātes domes sēdē.

VPK sastāvu **apstiprina vienam studiju gadam** ar rektora rīkojumu, kuru sagatavo LLU Studiju centrs saskaņā ar fakultātes domes sēdes protokola izrakstu.

Maģistra darba aizstāvēšana sākas ar autora ziņojumu (maģistra darbam tas ir līdz 15 minūtēm), kura laikā studentam ir jāizklāsta darba temata aktualitāte, norādot problēmu, mērķi, uzdevumus mērķa sasniegšanai, teorētisko pamatojumu, izvirzīto hipotēzi un/vai pētnieciskos jautājumus, jāiepazīstina ar pētīšanas metodēm, veiktā pētījuma rezultātiem, galvenajiem secinājumiem un, ja ir, arī ar priekšlikumiem. Prezentāciju ilustrē ar uzskatāmiem pētījuma rezultātiem (attēli, tabulas, spilgtākie interviju citāti).

Prezentācijai seko diskusija (komisijas jautājumi). Pēc maģistra darba autora ziņojuma seko VPK locekļu un klātesošo jautājumi, uz kuriem autors sniedz īsas, precīzas, izsmeļošas atbildes. Ja maģistra darba recenzenti nepiedalās VPK sēdē, ar viņu rakstisku atsauksmi iepazīstina kāds no VPK locekļiem. Arī uz recenzentu formulētajiem jautājumiem darba autors sniedz argumentētas atbildes.

Maģistra darba aizstāvēšanas gaitā izpaužas studiju procesā iegūto zināšanu, prasmju un kompetences līmenis. Laba uzstāšanās, darbā ievietotā materiāla brīva pārzināšana, pārliecinošas atbildes uz VPK locekļu un recenzentu jautājumiem un pārdomāta vizuālo līdzekļu demonstrēšana ir apliecinājums tam, ka students darbu ir izpildījis patstāvīgi.

Profesionālās izglītības maģistra studiju programmā **maģistra darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā.** Zemākā sekmīgā atzīme ir 4 (gandrīz viduvēji). Lemjot par maģistra darba aizstāvēšanas gala vērtējumu, VPK ņem vērā arī recenzentu norādīto darba vērtējumu, kas tiek rakstiski paziņots VPK sekretāram.

Darba vērtēšanā tiek ņemti vērā šādi **kritēriji:**

1) maģistra darba kvalitāte:

- izvēlētā temata aktualitāte, prasme precīzi noformulēt pētījuma problēmu;
- darba programmatiskās daļas elementu savstarpējā atbilstība, formulējumu kvalitāte;
- darba struktūras un teorētiskā pamatojuma vērtējums;
- konkrētu sabiedrības pārvaldi skaidrojošo teoriju pielietojums pētījumā;
- pētījuma metodoloģijas atbilstība un apraksts, zinātniski pētniecisko metožu izvēle, praktiskā pētījuma kvalitāte;
- darba uzdevumu izpildes un mērķa sasniegšanas vērtējums;
- darba galveno vērtību (inovatīvu pētniecības pieeju, nozīmīguma, praktiskās lietderības) akcentēšana, maģistra darba novitāte;
- secinājumu un priekšlikumu kvalitāte;
- precīza atsauču sistēmas veidošana un darba atbilstība metodiskajos norādījumos izvirzītajām noformējuma prasībām;
- ieguldījums darba izstrādē (respondentu/informantu skaits, sasniedzamība, analīzes līmenis).

2) maģistra darba prezentācija:

- prezentācijas ziņojuma satura un formas vērtējums;
- prasme publiski diskutēt un argumentēt savu viedokli;

- piedalīšanās iepriekš notikušās zinātniskās konferencēs saistībā ar savu darbu, publikācijas.

Lēmumu par maģistra darba vērtējumu, kā arī grāda piešķiršanu pieņem slēgtā VPK sēdē ar vienkāršu balsu vairākumu, atklāti balsojot. Ja balsu skaits „par" un „pret" ir vienāds, noteicošā ir VPK priekšsēdētāja (priekšsēdētāja vietnieka) balss.

Maģistra darba vērtējums tiek fiksēts VPK protokolu grāmatā un kontrollapā.

Ja maģistra darba aizstāvēšanas vērtējums ir negatīvs, VPK lemj, vai studējošajam ir tiesības atkārtoti aizstāvēt pārstrādātu to pašu darbu vai arī jāizvēlas cits darba temats un tas jāizstrādā no jauna. Maģistrants drīkst atkārtoti iesniegt pārstrādātu maģistra darbu ne ātrāk kā pēc 6 mēnešiem no lēmuma pieņemšanas dienas. Kārtošanas tiesības saglabājas trīs gadus.

Ja maģistra darba vērtējums 10 ballu skalā ir zemāks par četrām ballēm, studējošais tiek atskaitīts par studiju plāna nepildīšanu. Piesakoties atkārtotai maģistra darba aizstāvēšanai, studējošajam jāmaksā LLU noteiktā maksa par to kredītpunktu apjomu, kāds ir paredzēts studiju plānā par pēdējo studiju semestri.

Konstatējot, ka maģistra darbs ir plaģiāts, VPK lemj par studējošā atstādināšanu no studiju noslēguma pārbaudījumiem un ierosina atskaitīt studējošo par negodīgām studijām. Maģistra darba atkārtota aizstāvēšana iespējama ne ātrāk kā pēc gada, un tas ir jāizstrādā par citu tematu.

PIELIKUMI

1. pielikums

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTE
EKONOMIKAS UN SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS FAKULTĀTE
SOCIĀLO UN HUMANITĀRO ZINĀTŅU INSTITŪTS

Kristīne Saulīte
(Vārds, Uzvārds)

E-PAKALPOJUMI PAŠVALDĪBĀ: ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA PIEMĒRS

(Darba nosaukums)

Darbs profesionālā maģistra grāda Sabiedrības pārvaldē iegūšanai

Darba autors (-e)	(paraksts)	**Kristīne Saulīte**, matr. Nr. ..... (vārds, uzvārds, matr. Nr.)
Darba vadītājs (-a)	(paraksts)	doc. *Dr.sc.soc.* **Ieva Bargā** (amats, zin. grāds, vārds, uzvārds)
Institūta direktors (-e)	(paraksts)	asoc.prof. *Dr.hist.* **Andris Pūce** (amats, zin. grāds, vārds, uzvārds)

Jelgava 20__
(gads)

2. pielikums

SATURS

TABULU SARAKSTS ..... (lpp. nr.)

ATTĒLU SARAKSTS ..... (lpp. nr.)

DARBĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI UN SIMBOLI ..... (lpp. nr.)

IEVADS ..... (lpp. nr.)

1. (nodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

1.1. (apakšnodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

1.2. (apakšnodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

2. (nodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

2.1. (apakšnodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

2.2. (apakšnodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

2.3. (apakšnodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

3. (nodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

3.1. (apakšnodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

3.2. (apakšnodaļas nosaukums) ..... (lpp. nr.)

SECINĀJUMI ..... (lpp. nr.)

PRIEKŠLIKUMI ..... (lpp. nr.)

IZMANTOTĀ LITERATŪRA ..... (lpp. nr.)

GALVOJUMS ..... (lpp. nr.)

PIELIKUMI ..... (lpp. nr.)

3. pielikums

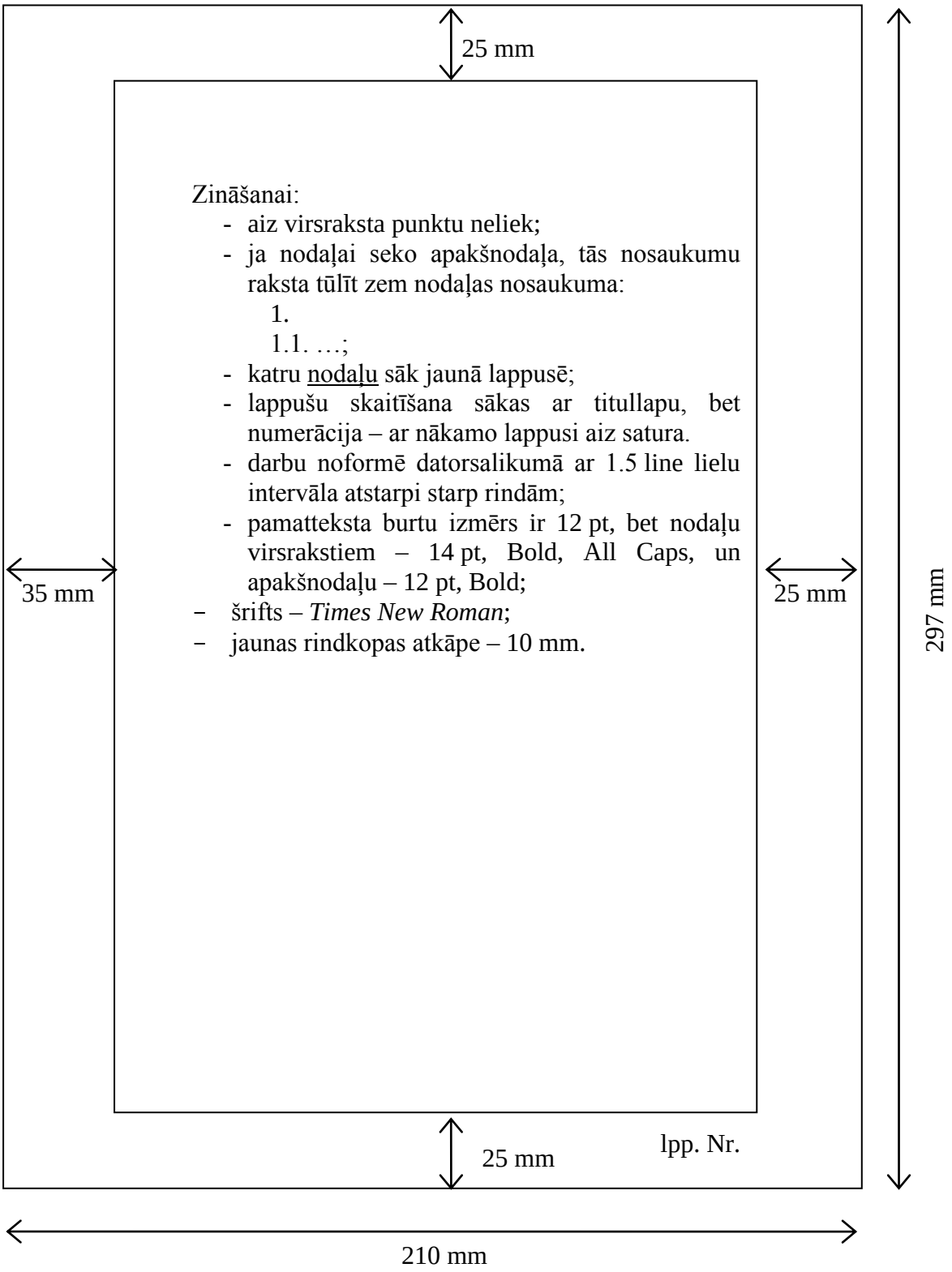
25 mm
Zināšanai:
- aiz virsraksta punktu neliek;
- ja nodaļai seko apakšnodaļa, tās nosaukumu raksta tūlīt zem nodaļas nosaukuma:
1.
1.1. …;
- katru nodaļu sāk jaunā lappusē;
- lappušu skaitīšana sākas ar titullapu, bet numerācija – ar nākamo lappusi aiz satura.
- darbu noformē datorsalikumā ar 1.5 line lielu intervāla atstarpi starp rindām;
- pamatteksta burtu izmērs ir 12 pt, bet nodaļu virsrakstiem – 14 pt, Bold, All Caps, un apakšnodaļu – 12 pt, Bold;
– šrifts – *Times New Roman*;
– jaunas rindkopas atkāpe – 10 mm.
35 mm
25 mm
297 mm
25 mm
lpp. Nr.
210 mm

4. pielikums

GALVOJUMS

Jelgavā

(datums)

Ar šo es, _____(*vārds, uzvārds*), galvoju, ka maģistra darbs ir izpildīts patstāvīgi. No svešiem avotiem ņemtie dati un definējumi ir uzrādīti darbā.

Darbs nav publicēts un pirmo reizi tiek iesniegts aizstāvēšanai Valsts pārbaudījuma komisijā.

Studiju noslēguma darba elektroniskā versija LLU IS atbilst oriģinālam.

Personiskais paraksts

5. pielikums

VALSTS PĀRBAUDĪJUMA KOMISIJAS LĒMUMS

MAĢISTRA DARBS AIZSTĀVĒTS VALSTS PĀRBAUDĪJUMA KOMISIJAS SĒDĒ

_____. GADA_____

AR ATZĪMI _____

PROTOKOLA NR._____

VPK SEKRETĀRS _____

6. pielikums

MAĢISTRA DARBA

RECENZIJA

1. **Darba autors (-e):**

   .....

   (vārds, uzvārds)

2. **Darba temats:**

   .....

   .....

   .....

3. **Darba apjoms _____ lpp., tabulu skaits _____, attēlu skaits _____, pielikumu skaits _____, izmantoto literatūras avotu skaits _____, tai skaitā svešvalodās __.**

4. **Darba tēmas aktualitātes, hipotēzes, pētījuma objekta, pētījuma priekšmeta, izvirzītā mērķa un uzdevumu novērtējums**

   .....
   .....
   .....

5. **Darba metodoloģijas un struktūras novērtējums**

Darba struktūras novērtējums	Atbilst prasībām ☐	Daļēji atbilst prasībām ☐	Neatbilst prasībām ☐
Metodoloģijas novērtējums	Atbilst prasībām ☐	Daļēji atbilst prasībām ☐	Neatbilst prasībām ☐

Komentāri

.....
.....
.....

6. **Darba uzdevumu izpildes un mērķa sasniegšanas novērtējums**

Darba mērķis	Sasniegts ☐	Daļēji sasniegts ☐	Nav sasniegts ☐
Darba uzdevumi	Izpildīti ☐	Daļēji izpildīti ☐	Nav izpildīti ☐

Komentāri

.....
.....
.....

7. **Pretendenta (-es) prasme teorētiskās literatūras, normatīvo aktu, un citu informācijas avotu (t.sk. svešvalodā) izmantošanā**

Prasme izmantot literatūras avotus /normatīvos aktus	Atbilst ☐	Daļēji atbilst ☐	Neatbilst ☐
Svešvalodās lietotie literatūras avoti	Pietiekamā apjomā un kvalitātē ☐	Daļēji atbilst noteiktajām prasībām literatūras avotu lietojumā ☐	Nepietiekamā apjomā un kvalitātē ☐

Komentāri

.....
.....
.....

8. Pētnieciskās un/vai praktiskās daļas novērtējums

Darba pētnieciskās un/vai praktiskās daļas novērtējums	Atbilst prasībām ☐	Daļēji atbilst prasībām ☐	Neatbilst prasībām ☐
Pētnieciskās vai praktiskās daļas sasaiste ar teoriju	Sasaiste ir pilnīga ☐	Sasaiste ir nepilnīga ☐	Sasaistes nav ☐

Komentāri

.....
.....
.....

9. Secinājumu un priekšlikumu atbilstība darba mērķim un saturam

Secinājumi	Atbilst darba mērķim un saturam ☐	Daļēji atbilst darba mērķim un saturam ☐	Neatbilst darba mērķim un saturam ☐
Priekšlikumi	Atbilst prasībām ☐	Daļēji atbilst prasībām ☐	Neatbilst prasībām ☐

Komentāri

.....
.....
.....

10. Darba galvenās vērtības

.....
.....
.....

11. Darba trūkumi un nepilnības

.....
.....
.....

12. Jautājumi darba autoram

.....
.....

13. Darba kopējais vērtējums

Maģistra darbs _____ izvirzītajām prasībām un darba autoram (-ei) _____

(atbilst / neatbilst) ***(var / nevar)***

piešķirt profesionālo maģistra grādu sabiedrības pārvaldē

Darba recenzents (-e):

.....

(zinātniskais vai akadēmiskais grāds, vārds, uzvārds, darba vieta, amats)

201___. gada _____. _____ _____

(paraksts)

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTE

EKONOMIKAS UN SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS FAKULTĀTE

Maģistra darba
recenzenta vērtējums

Darba autors (-e):

.....

(vārds, uzvārds)

Darba nosaukums:

.....

.....

.....

.....

Vērtējums (10 ballu skalā):

.....

(skaitliski un vārdiem, piem. 8 (ļoti labi)

Darba recenzents (-e):

.....

(zinātniskais vai akadēmiskais grāds, vārds, uzvārds)

.....

(darba vieta, amats)

201___. gada _____. _____ _____

(paraksts)

7. pielikums
Tabulu saraksta paraugs

TABULU SARAKSTS

Tabulas numurs	Tabulas nosaukums	Lpp.
3.1.	**Dzīves kvalitātes definēšana dažādu zinātņu nozaru ietvaros**	12
3.2.	**Kredīta atmaksas (pirkumi un aizdevumi) un kopējo mājokļa izmaksu finansiālais slogs pensionāriem Latvijas reģionos 2007. gadā, %** (n=1971)	13
...	**...**	**...**
...	**...**	**...**
...	**...**	**...**

8. pielikums
Attēlu saraksta paraugs

ATTĒLU SARAKSTS

Attēla numurs	Attēla nosaukums	Lpp.
3.1.	**Nozīmīgākie faktori novecošanas procesā Zemgales reģiona pensionāru pašvērtējumā 2009. gadā (n=461)**	15
3.2.	**Pensionāru dzīves kvalitātes salīdzinājums raksturojošo rādītāju grupās Latvijas reģionos 2007. un 2008. gadā (pēc rādītāju ranžējuma 6 - augstākais vērtējums...1 - zemākais vērtējums)**	15
3.3.	**Zemgales reģiona pensionāru iespējas ietaupīt līdzekļus, % (n=461)**	16
3.4.	**Dzīves kvalitātes izpētes pieejas dažādās zinātnēs**	16
3.5.	**Eiropas Savienības normatīvo aktu sistēma**	16
3.6.	**Īpaši atbalstāmās teritorijas Latvijā 2011.-2012. gadā**	17
...	**...**	**...**
...	**...**	**...**
...	**...**	**...**